

Branchevereniging
Kleinschalige Zorg

BIG (Wet op de Beroepenregistratie
Individuele Gezondheidszorg)

Inhoud

Inleiding.....	2
Waarom deze wet?.....	2
Wat regelt de wet?	2
Op wie is de wet van toepassing?	3
Wat is de betekenis van de wet voor zorgaanbieders?	3
Hoe kunnen zorgaanbieders aan de wet voldoen?	4
Registratie.....	5
Voorbehouden handelingen	5
Uitvoeringsverzoek tot voorbehouden handelingen.....	6
Tuchtrecht	7
Wat kunnen de gevolgen zijn als de zorgaanbieder zich niet aan de wet houdt? ..	7

Inleiding

De Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, oftewel de Wet BIG, gaat over beroepen in de individuele gezondheidszorg. In deze wet staan onder andere regels en normen opgenomen om de cliënt te beschermen tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen door zorgaanbieders. Het [BIG-register](#) komt voort uit de Wet BIG. Dit is een databank waarin zorgaanbieders met een BIG-registratie te raadplegen zijn.

Waarom deze wet?

Het doel van de Wet BIG is tweeledig. Het eerste doel ziet toe op het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van gezondheidszorg. Het tweede doel heeft betrekking op de bescherming van de cliënt tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen van de zorgverlener. Om bovengenoemde doelen te kunnen realiseren regelt de Wet BIG-zaken als titelbescherming, titelregistratie, herregistratie, voorbehouden handelingen en het tuchtrecht.

Wat regelt de wet?

In de wet worden de kaders beschreven waarbinnen zorgaanbieders hun beleid moeten vormgeven.

De wet BIG behandelt onder andere de volgende deelgebieden:

- Algemene regels over de kwaliteitseisen en bevoegdheden van zorgaanbieders;
- Regelingen rondom voorbehouden handelingen;
- Titelbescherming, beroepsregistratie en tuchtrecht.

Bepaalde beroepen hebben op grond van de Wet BIG een beschermde titel en bepaalde medische handelingen zijn voorbehouden aan bevoegde professionals. Voor een belangrijk deel ziet de Wet BIG dan ook toe op beroepsregulering, zoals het toezien op beroepen met een beschermde titel en het stellen van opleidingseisen en (her)registratie van deze beroepen in het BIG-register.

Daarnaast geeft de wet een overzicht van voorbehouden handelingen. Dit zijn bepaalde risicovolle handelingen, die onbevoegden niet zelfstandig mogen verrichten. In de Wet BIG is opgenomen welke beroepsgroepen bevoegd zijn deze handelingen te verrichten.

De Wet BIG kent regels ten aanzien van het tuchtrecht. Dit is rechtspraak waarbij het tuchtcollege beoordeelt of een zorgverlener volgens de voor hem geldende professionele standaarden heeft gewerkt.

Op wie is de wet van toepassing?

De Wet BIG spitst zich toe op de individuele gezondheidszorg. Hiermee worden handelingen die rechtstreeks betrekking hebben op een persoon die het doel hebben de gezondheid van die persoon te bevorderen of te bewaken bedoeld.

Het kernbegrip om te bepalen of de wet van toepassing is, is het begrip 'handelingen'. Artikel 1 van de Wet BIG spreekt over handelingen op het gebied van de individuele gezondheidszorg. Gedacht moet worden aan het doen van onderzoek en het geven van advies welke betrekking heeft op de gezondheid van de cliënt, maar ook aan handelingen zoals het afnemen van bloed en het wegnemen van weefsel.

De wet laat de uitoefening van de individuele gezondheidszorg in principe vrij voor iedereen. Met andere woorden: ook niet BIG-geregistreerde beroepsgroepen mogen tot op zekere hoogte zorg verlenen. Alle zorgaanbieders hebben een eigen verantwoordelijkheid in de zorgverlening gekregen. De huidige bevoegdheidsregeling verbiedt uitsluitend het onbevoegd verrichten van voorbehouden handelingen zoals opgenomen in Hoofdstuk IV van de Wet BIG.

Sinds 1 april 2019 vallen behandelingen met een cosmetisch oogmerk ook onder de Wet BIG. Onder behandelingen met een cosmetisch oogmerk vallen bijvoorbeeld, het geven van injecties. Dit zijn voorbehouden handelingen.

Wat is de betekenis van de wet voor zorgaanbieders?

Zoals hierboven aangegeven spitst de wet zich toe op de handelingen in de individuele gezondheidszorg. De zorgaanbieder wordt niet rechtstreeks in de wet aangesproken, maar indirect hebben de bepalingen invloed op de zorgaanbieders omdat zij zorgaanbieders inschakelt de daadwerkelijke zorg te bieden. Daarom worden hieronder de verplichtingen voor de zorgaanbieders nader toegelicht.

Hoe kunnen zorgaanbieders aan de wet voldoen?

De Wet BIG kent twee vormen van titelbescherming:

- Beschermde beroepstitel

Mag alleen gebruikt worden wanneer iemand die juiste opleiding heeft afgerond en geregistreerd is in het BIG-register.

- Beschermde opleidingstitel

Mag alleen gebruikt worden wanneer iemand de juiste opleiding heeft afgerond.

Zorgberoepen worden door de Wet Big in drie groepen verdeeld volgens de wettelijke artikelnummers: artikel 3, artikel 34, artikel 36a. Wettelijk erkende specialismen vallen onder artikel 14. Alleen artikel 3 beroepen moeten geregistreerd staan in het BIG-register en vallen onder het tuchtrecht.

Artikel 3 beroepen zijn:

- arts;
- tandarts;
- apotheker;
- gezondheidszorgpsycholoog;
- psychotherapeut;
- fysiotherapeut;
- verloskundige;
- verpleegkundige;
- physician assistant;
- orthopedagoog-generalist;
- klinisch technoloog.

Artikel 34 beroepen zijn:

- Apothekersassistent
- Diëtist
- Ergotherapeut
- Huidtherapeut
- Klinisch fysicus
- Logopedist
- Mondhygiënist
- Oefentherapeut
- Optometrist
- Orthoptist
- Podotherapeut
- Radiodiagnostisch laborant
- Radiotherapeutisch laborant
- Tandprotheticus
- Verzorgende in de individuele gezondheidszorg (VIG'er).

Bovenstaande beroepen hebben een beschermde opleidingstitel, maar kunnen zich niet registreren in het BIG-register en vallen niet onder het tuchtrecht.

Beroepen die onder artikel 36a vallen zijn experimenteerberoepen. Deze beroepen hebben dezelfde rechten en plichten als artikel 3 beroepen maar hebben alleen tijdelijk zelfstandige bevoegdheid. Alleen geregistreerd-mondhygiënist is een huidig artikel 36a beroep.

Onder artikel 14 vallen [erkende specialismen](#). Een zorgverlener kan door middel van het volgen van een specialistenopleiding bijzondere deskundigheid en vaardigheden verkrijgen. Artsen, verpleegkundigen, apothekers, tandartsen en gezondheidspsychologen kunnen dergelijke specialistenopleidingen volgen. Alleen zorgaanbieders die zowel in het BIG-register als het specialistenregister van de beroepsorganisatie staan, mogen een wettelijk erkende specialistentitel voeren.

Registratie

Het BIG-register is een register in Nederland waarin alle zorgaanbieders die volgens de wet een beschermde titel mogen dragen staan opgenomen. Het BIG-register geeft duidelijkheid over de bevoegdheid van een zorgverlener, wat mag en kan een zorgverlener bij de uitoefening van zijn zorgtaken. Door middel van dit register wordt de kwaliteit van de gezondheidszorg bewaakt. Het BIG-register kan door iedereen geraadpleegd worden. De deskundigheid van de geregistreerde beroepsbeoefenaar is hiermee voor iedereen te herkennen en te raadplegen.

In het [stappenplan registratie aanvragen van het CIBG](#) staat alle benodigde informatie voor het aanvragen van een BIG-registratie.

Clënten die het BIG-register raadplegen moeten erop kunnen vertrouwen dat de zorgverlener deskundig is en blijft. Daarom dienen zorgaanbieders zich eens in de vijf jaar opnieuw te registreren, waardoor de deskundigheid beter gewaarborgd blijft en het register actueel blijft. Middels deze [herregistratie](#) moet de zorgverlener aantonen dat zij nog voldoet aan de eisen die gelden voor hun beroepsgroep.

Wanneer het diploma ouder is dan moet er voldaan worden aan andere eisen. Deze zijn te vinden in [dit stappenplan van het CIBG](#).

Met een buitenlands diploma kan een zorgverlener alleen in Nederland komen werken wanneer de kennis en vaardigheden gelijkwaardig zijn aan een Nederlands diploma. [De advieswijzer van het CIBG](#) laat zien welke procedure geldt voor zorgverleners met een buitenlands diploma.

Voorbehouden handelingen

De Wet BIG kent een regeling over [voorbehouden handelingen](#). Voorbehouden handelingen zijn risicovolle, medische handelingen die alleen bevoegde zorgaanbieders mogen uitvoeren. Maar niet alle risicovolle handelingen zijn voorbehouden. De wet specificeert welke handelingen voorbehouden zijn en geeft aan wie deze zelfstandig of in opdracht mag uitvoeren. Momenteel zijn 14 voorbehouden handelingen opgenomen in de wet.

Er zijn vijf beroepsgroepen, zijnde: artsen, tandartsen, verloskundigen, physician assistants, verpleegkundige specialisten die zelfstandig bevoegd zijn om voorbehouden handelingen uit te voeren en klinisch technologen.

Voor zowel risicovolle als de voorbehouden handelingen moet een zorgverlener bevoegd en bekwaam zijn. Bevoegd betekent dat de zorgverlener over voldoende kennis en vaardigheden beschikt om de handeling uit te voeren door scholing of opleiding en dat de organisatie daarnaast ook bepaald heeft wat medewerkers wel en niet mogen uitvoeren.

Een medewerker is bekwaam wanneer hij/zij zichzelf bekwaam voelt om de handeling uit te voeren. Het is dus altijd aan de medewerker en organisatie om te beoordelen of hij/zij bekwaam is.

Let wel, onbekwaam maakt onbevoegd.

De Wet BIG specificeert per voorbehouden handeling welke zorgverlener zelfstandig bevoegd is voor de uitvoering. Een zorgverlener die zelfstandig bevoegd is, mag de handeling zelf uitvoeren, maar mag ook een andere zorgverlener opdracht geven om de handeling uit te voeren. Dit mag alleen als deze zorgverlener bekwaam is.

Een niet zelfstandig bevoegde zorgverlener kan dus in opdracht van een zelfstandig bevoegde zorgverlener voorbehouden handelingen uitvoeren. Dit is bijvoorbeeld het geval bij verzorgenden en helpenden, zij mogen onder de volgende voorwaarden dergelijke handelingen uit te voeren:

- de zorgverlener is bekwaam om voorbehouden handelingen uit te voeren;
- opdrachtgever die wel zelfstandig bevoegd is, geeft waar nodig aanwijzingen en houdt toezicht, zodat hij kan ingrijpen als dat nodig is. (Dit wordt in de Wet BIG-tussenkomst genoemd).

Daarnaast kent de Wet BIG nog een zogenoemde 'functionele zelfstandige bevoegdheid'. Sommige beroepsgroepen mogen voorbehouden handelingen uitvoeren in opdracht van een zelfstandig bevoegde zorgverlener, zonder toezicht en tussenkomst. Een verpleegkundige mag bijvoorbeeld zonder tussenkomst of toezicht van een arts een onderhuidse injectie geven.

In geval van een noodsituatie behoort elke zorgverlener naar beste weten en kunnen te handelen. Zo mag in een noodsituatie de voorbehouden handeling defibrilleren uitgevoerd worden door iemand die eerste hulp verleent.

De regels uit de Wet BIG gelden overigens voor beroepsmatige situaties. Cliënten, ouders, familieleden en mantelzorgers vallen niet onder de regels over de voorbehouden handelingen. Een cliënt met diabetes mag bij zichzelf bijvoorbeeld insuline spuiten. In dergelijke gevallen blijft de bekwaamheid om deze voorbehouden handeling uit te voeren belangrijk.

Uitvoeringsverzoek tot voorbehouden handelingen

De Wet BIG heeft niets geregeld over de wijze waarop een opdracht tot het uitvoeren van een voorbehouden handeling verstrekt moet worden. Om fouten te voorkomen, wordt het uitvoeringsverzoek in principe schriftelijk gegeven. Indien vanwege de bereikbaarheid, dan wel een dringende situatie de opdracht alleen telefonisch kan worden verstrekt, dient degene

die de voorbehouden handeling zal uitvoeren de opdracht te herhalen tijdens het telefonisch contact. Vervolgens zal de opdrachtgever alsnog schriftelijk in moeten dienen.

Het is aan te bevelen om een uitvoeringsverzoek regelmatig te evalueren en zo nodig te vernieuwen. Het is van belang dat de zorgverlener die de opdracht daadwerkelijk uitvoert bekwaam is en de opdracht toetst op uitvoerbaarheid en correctheid. Het is daarnaast belangrijk dat aandacht wordt besteed aan een goede verslaglegging. Immers door zorgvuldig te rapporteren is de doelmatigheid en de doeltreffendheid van zorg te herleiden. Het uitvoeringsverzoek maakt deel uit van het zorgdossier van de cliënt.

Tuchtrecht

De Wet BIG regelt dat zorgaanbieders die in het BIG-register staan opgenomen onder het tuchtrecht vallen. Het tuchtrecht kent twee functies, allereerst het lerend vermogen van de zorgsector te bevorderen en het tweede doel is de corrigerende functie.

Het tuchtrecht biedt de mogelijkheid om gedragingen en handelingen van de zorgverlener te toetsen aan geldende beroepsnormen. Een tuchtcollege bestaat meestal uit juristen en leden beroepsgenoten. In Nederland bestaan vijf regionale tuchtcolleges en een Centraal Tuchtcollege als beroepsinstantie.

Een tuchtmaatregel is geen strafmaatregel, maar is primair gericht op het voorkomen van gemaakte fouten. Naast de tuchtcolleges is er een College van Medisch Toezicht dat bevoegd is om te beoordelen of een zorgverlener ongeschikt is zijn beroep uit te oefenen wegens zijn geestelijke of lichamelijk gesteldheid of wegens gewoonte van drank-, drugs- of medicijnmisbruik.

Wat kunnen de gevolgen zijn als de zorgaanbieder zich niet aan de wet houdt?

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) is belast met het toezicht op het handelen van de zorgverlener op grond van de Wet BIG. De IGJ ziet dus ook op de uitvoering van de risicovolle en voorbehouden handelingen. Zo nodig kan de inspectie de individuele zorgverlener een schriftelijk bevel geven zich (tijdelijk) van bepaalde zorg gerelateerde handelingen te onthouden. Op grond van de Wet BIG kunnen zorgaanbieders diverse maatregelen opgelegd krijgen, te denken valt aan: bevoegdheidsbeperkend bevel, berisping, geldboete, schorsing, gedeeltelijk ontzegging, doorhaling.

Ook het Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg of de rechter kunnen deze tuchtmaatregelen opleggen aan BIG-geregistreerde zorgaanbieders. Meestal worden de maatregelen gepubliceerd op de website van het BIG-register en is voor werkgevers

Naast tuchtmaatregelen kent de Wet BIG ook strafbepalingen voor BIG- en niet BIG-geregistreerden. Het doel van deze strafbepalingen is om de zorgverlener die schade of een aanmerkelijke kans daarop doet ontstaan, strafrechtelijk te kunnen vervolgen. De inzet van het strafrecht staat los van de toepassing van het tuchtrecht.

